

Penes i alegries de la borsa

El preu del petroli pot ensorrar la bonança econòmica, i sense bonança econòmica no hi ha alegria borsària. La borsa és el pols de l'economia i és molt sensible a qualsevol canvi. I en aquest moment, hi ha massa canvis. De moment, encara no és difícil capgirar la situació, però si passa molt de temps serà pràcticament impossible i entrarem en un període de depressió econòmica i, naturalment, borsària.

De qui és la culpa? Del petroli, però no tota. És cert que el preu del cru ha passat de ser molt estable, a 22 dòlars el barril, a tenir un preu desorbitat de 32 dòlars. També és important la depreciació que ha patit l'euro enfront del dòlar. Això complica la situació, perquè, ens agradi o no, el petroli es paga en dòlars, i a la vista del mal comportament de la moneda europea no crec que els productors vulguin canviar de divisa.

Què pot passar? Que moltes empreses vegin com s'esfumen els seus beneficis per culpa de l'encariment de la matèria primera. Això pot provocar un efecte dòmino i també l'arribada de la tan temuda inflació. I, per evitar-ho, els responsables de la política econòmica apujaran els tipus d'interès. Això encarrirà les hipoteques, no es vendran tants pisos i, com a conseqüència, ja no serà necessària tanta mà d'obra (i ja hi som!).

Tot això tan lleig es pot evitar si l'OPEP augmenta la producció aquest mes de setembre, tal i com es va comprometre, en 500.000 barrils cada dia. I això serà si els ianquis consideren que és el moment, que l'euro no representa cap perill per al dòlar i ja poden deixar que es recuperi. Hi ha moltes possibilitats que això sigui així, perquè tot té un punt d'equilibri i a ningú li interessa una Europa empobrida. I com a resultat, la borsa tornarà a donar alegries.

Jordi Pallerola

ARXIU

Jordi Pallerola. És un expert en temes borsaris.

La cimera per al lluïment de Chávez

El president veneçolà Hugo Chávez ha preparat a consciència la segona cimera de caps d'estat de l'OPEP, que es reuneixen a Caracas del dia 26 al 28 de setembre.

La propera cimera de l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP) a Caracas és la segona que reuneix els caps d'estat de l'organització. En aquesta reunió l'OPEP defensarà l'actual política de quotes que permet de mantenir els preus a un nivell elevat, indispensable per al desenvolupament dels productors. Amb la reunió, Chávez busca el reconeixement internacional i consagrar-se com un dels líders dels països no industrialitzats, capaç de desafiar l'ordre imposat pels Estats Units.

"El petroli ens permetrà de reactivar l'economia", ha repetit en molts cops aquest president veneçolà, l'última durant la campanya de les eleccions que va guanyar fàcilment. Malauradament, la consigna sembla que no s'aguanta perquè Veneçuela va tenir durant l'any 1999 un creixement negatiu (-7%), prova que el petroli pot omplir les arques de l'estat, però no garantir una reactivació econòmica, que va vinculada a uns altres factors, especialment a l'estabilitat política. I, per ara, Veneçuela no és un país estable, que pugui atreure les inversions de fora i donar confiança als empresaris.

Enfortit per la victòria de les presidencials de final de juliol, Chávez ha tingut l'oportunitat de tastar la glòria en el periple que el duia aquest mes d'agost proppassat als països membres de l'OPEP per convidar personalment els caps d'estat a la cimera de Caracas. N'han estat les etapes més conflictives les de l'Iran, l'Iraq i Líbia, els tres països que formen part de la llista dels estats pàries, relegats per la diplomàcia dels Estats Units.

ARXIU / EFE

Hugo Chávez, a l'esquerra. Vol consagrar-se com a líder dels països no industrialitzats.

Entrevista amb Saddam. El desafiament va culminar amb l'entrevista amb el president iraquità, Saddam Hussein, en el primer viatge d'un cap d'estat a Bagdad en tots aquests deu anys després de la segona guerra del Golf Pèrsic (1991). Encara que l'ONU no hagi prohibit les visites a l'Iraq, cap estadista no s'havia atrevit fins ara a anar-hi per no molestar els Estats Units, defensors de mantenir-ne fins no se sap quan l'aïllament internacional. "A mi, no m'han de dir on puc anar i on no", va respondre Chávez quan va conèixer les crítiques nord-americanes.

Igual va passar amb la trobada amb el líder libí, Muammar Gaddafi, condemnat a l'ostracisme per Washington per causa del cas Lockerbie, la presumpta vinculació dels serveis de seguretat de Líbia en l'atemptat contra un avió de la Pan Am, el desembre del 1998, que va causar més de dos-cents morts. Tanmateix, i per a irritació

dels Estats Units, aquests anys ja han desfilat per Trípoli desenes de caps d'estat, sobretot africans a buscar-hi ajuda financera.

Flirteig amb Castro. Tampoc no han agradat a la diplomàcia nord-americana el flirteig amb el president cubà, Fidel Castro, ni els contactes amb la guerrilla de Colòmbia. Chávez és l'únic esta-

dista d'Amèrica Llatina que gosa defensar Castro i les "conquestes socials" de la revolució. En el conflicte de Colòmbia ha fet de mitjancer entre l'Exèrcit d'Alliberament Nacional (ELN, castrista) i el govern, una acció que va molestar els militars i el president colombià, Andrés Pastrana. Tanmateix, el seu discurs radical i populista, d'essències bolivarianes, té força accep-

tació en amplis sectors socials d'Amèrica Llatina, que veuen en ell una reencarnació dels cabdills antimperialistes i revolucionaris d'abans. Per aquest motiu Chávez sintonitza amb Castro, tot i les diferències ideològiques, l'esquerra que ha perdut les referències i alguns comandants de la guerrilla colombià.

Antoni Castel

Una arma política

Les diverses crisis petrolieres que han afectat el món en els darrers trenta anys demostren que el petroli, com a producte estratègic, ha estat utilitzat com una arma política.

L'augment dels preus del barril de petroli d'aquest darrer any, que ha fet pujar unes dècimes la inflació dels països europeus, ha desfermat la psicosis entre els grans consumidors, que parlen d'un tercer xoc petroler. Les xifres desmenteixen una afirmació tan catastrofista perquè el barril de petroli costa ara en dòlars constants la meitat del que costava el 1974, l'endemà del primer xoc petroler. Tanmateix, els analistes adverteixen que el petroli és un bé escàs: la demanda augmenta el 2% i les reserves provades baixen el 3% cada any. Si el consum no s'estabilitza i no s'inverteix en noves prospeccions, que seran molt costoses, el petroli podria convertir-se en un combustible de luxe a partir del 2010, amb les òbvies conseqüències que això tindria per a l'economia mundial.

El petroli, com a producte estratègic, ha estat una arma política. El primer xoc petroler així ho va demostrar, quan els països àrabs van augmentar el preu del barril de sobte, a partir de la guerra d'octubre del 1973. El barril va passar dels 2,6 dòlars del 1972 als 9,8 del 1974, cosa que va originar una histèria col·lectiva a Occident, que es va veure obligat a racionalitzar-ne l'ús, en especial en el cas del cotxe, i a revisar a

la baixa els plans de creixement.

Amb la puja, els països àrabs no van aconseguir sinó demostrar que existien i que controlaven una de les zones amb més reserves, el Golf Pèrsic. Israel va continuar dominant Cisjordània, el Sinaí, el Golan i la part oriental de Jerusalem, els territoris ocupats el 1967 que els àrabs es pensaven que recuperarien amb una guerra llamp. Occident es va adonar de la dependència del petroli importat, un bé que no es podia malbaratar. Amb la crisi es moria el Concorde, un avió pensat per a cremar tones de combustible, i s'afirmava el credo ecologista, que pregonava que els minerals i combustibles són exhauribles.

Sense que el mercat s'hagués recuperat del xoc del 1973 va venir la segona crisi, també vinculada a una convulsió política. Per causa de la revolució, que va fer caure la monarquia dels Pahlevi i va permetre el retorn de l'aiatol·lah Ruhola Khomeini el febrer del 1979, l'Iran va deixar de produir petroli. La incertesa originada per la revolta islamista a la regió i la manca de la quota iraniana van fer que el barril s'apugés un 25% del juliol al desembre del 1979. Llavors el barril costava de mitjana 25,75 dòlars. Tres anys després, la guerra entre l'Iraq i l'Iran, amb el col·lapse de les terminals petrolie-

ARXIU / EFE

res d'aquests dos països, feia pujar el barril fins a 34 dòlars, quasi el doble del 1974.

Després va arribar la calma i la baixa progressiva dels preus, deguda a un excés d'oferta i a la constatació que les reserves havien augmentat, perquè s'havien fet prospeccions que abans no s'havien considerat rendibles. Aquesta eufòria només es va esvaïr en unes poques ocasions, entre les quals la invasió de l'emirat de Kuwait per l'Iraq, l'agost del 1990. Això no obstant, la ràpida resposta dels Estats Units, que va formar una heterogènia coalició internacional en pocs mesos, va fer que els grans consumidors superessin la crisi sense entrebancs. Gràcies a la importància del seu petroli, Kuwait va ser alliberat el

La ràpida resposta dels EUA en la guerra del Golf Pèrsic va fer que els grans consumidors superessin la crisi sense entrebancs. Gràcies a la importància del seu petroli, Kuwait va ser alliberat el febrer de 1991.